

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/15/2022
Identifikačné číslo spisu:	8822200219
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8822200219.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. Č., bývajúcej vo Q. A. S.E., D. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Matúšom Lemešom, advokátom so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, proti žalovanému P. Č., bývajúcemu v S., X. XXX/XX, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoде, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 3C/3/2022, o návrhu žalovaného na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 3C/3/2022 Okresnému súdu Námestovo nevyhovuje.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh na prikázanie veci inému súdu podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) z dôvodu vhodnosti, ktorý podal žalovaný. Svoj návrh odôvodnil tým, že žalobkyňa do masy ich bezpodielového spoluvlastníctva zahrnula aj nehnuteľnosť, ktorá sa nachádza v obvode Okresného súdu Námestovo.

2. Žalobkyňa vo vyjadrení k podanému návrhu vyjadrila nesúhlas s návrhom na prikázanie veci inému súdu. Poukázala na to, že zmieňovaná nehnuteľnosť nie je predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, keďže táto je vo výlučnom vlastníctve žalovaného, a teda nie je daný žalovaným tvrdený dôvod prikázania sporu na súd, v obvode ktorého sa predmetná nehnuteľnosť nachádza.

3. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Vranov nad Topľou) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Námestovo). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“).

4. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného

sporového konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter a iba samotný problém spočívajúci v prekonávaní väčších vzdialeností, či vynaloženia väčších výdavkov za účelom dostavenia sa na spor možno považovať za bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom prikázania veci inému súdu. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

5. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

6. Najvyšší súd po preskúmaní predloženej veci dospel k záveru, že nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že ktorýkoľvek iný súd (než Okresný súd Vranov nad Topľou, na ktorom konanie začalo) vec prejedná hospodárnejšie, rýchlejšie, prípadne po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie. Skutočnosť týkajúca sa polohy nehnuteľnosti (podľa názoru žalovaného) zahrnutej do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorou žalovaný odôvodnil vhodnosť ním navrhovanej delegácie, nevykazuje za daných okolností charakter takej výnimčnosti, aby bolo možné jeho návrhu vyhovieť. V tejto súvislosti hodno poukázať, že súd pri posudzovaní možnosti delegácie z dôvodu vhodnosti síce musí vziať na zreteľ aj predmet konania a to, či sa miestna príslušnosť súdu v danom konaní neriadi ustanoveniami o výlučnej miestnej príslušnosti (pozri sp. zn. 3Ndc/23/2012), prípad výlučnej príslušnosti podľa § 20 písm. a/ CSP, s ktorým súvisí žalovaným prezentované zdôvodnenie vhodnosti delegácie v danom prípade (príslušnosť súdu podľa polohy nehnuteľnosti), je daný iba vtedy, ak sa konanie týka priamo a bezprostredne práv k nehnuteľnostiam, t. j. práva vlastníckeho, spoluvlastníckeho, práva držby, práva vecného bremena, práva nájomného, záložného, a to iba vtedy, ak v konaní ide o existenciu takéhoto práva, jeho trvania a zánik, nie iba o práva a povinnosti z toho plynúce (R 25/1979, R 24/1981, rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/297/2015). Z obsahu posudzovaného spisu však vyplýva, že žalobkyňa sa v konaní domáha (iba) finančnej kompenzácie v súvislosti s investíciami, ktoré sa zo spoločného majetku vynaložili na predmetnú nehnuteľnosť vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Keďže plnenie nárokovanej žalobkyňou sa netýka priamo a bezprostredne vzniku, trvania alebo zániku práva k nehnuteľnosti, v danom prípade nie je splnená rozhodujúca podmienka z hľadiska výlučnej príslušnosti podľa § 20 písm. a/ CSP, a preto nepripadalo do úvahy ani zohľadniť túto okolnosť v prospech návrhu žalovaného. Navyše, žalobkyňa v danom prípade vyslovila kategorický nesúhlas s návrhom žalovaného na prikázanie sporu.

7. Navrhované prikázanie veci inému súdu nie je v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania a jeho zrýchlenia (uvedené neodôvodňuje ani skutočnosť, že Okresný súd Námestovo už rozhodoval v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP a preto návrhu nevyhovel.

8. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.